

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ
ANATOMİ ANABİLİM DALI

Tıpta Uzmanlık Öğrencisi
El Kitabı

İstanbul - 2013

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM-1 GENEL ESASLAR	1
1.1. Amaç	2
1.2. Genel Bilgilendirme	2
1.2.1. Anabilim Dalı Tarihçesi	2
1.2.2. Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri	3
1.3. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) tanımı	4
1.4. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Kıdem tanımları	4
1.5. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Süresi	4
BÖLÜM-2 TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ TEMEL İLKELERİ ve EĞİTİM PROGRAMI	5
2.1. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Eğitimi ile İlgili İlkeler ve Genel Bilgiler	6
2.2. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi'nin (Asistan) Değerlendirilmesi ve Ara Sınavlar	6
2.3. Tıpta Uzmanlık Tezi ve Değerlendirilmesi	7
2.4. Anabilim Dalı Bilimsel Etkinlikleri	7
EK-I: Asistan Uyum Programı	
EK-II: Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Teorik ve Haftalık Eğitim Programı	
EK-III: Anatomi Anabilim Dalı Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Karnesi	
EK-IV: Asistan Değerlendirme Formu	

BÖLÜM-1

GENEL ESASLAR

1.1. Amaç:

Bu kitapçık Anabilim Dalımızda uzmanlık eğitimine başlayacak olan Tıpta Uzmanlık Öğrencileri'nin (Asistan) çalışma ortamına alışmasını sağlamak, yabancılıklarını gidermek, eğitim ilkelerini, görevlerini, sorumluluklarını tanıtmak ve kendilerini bilgilendirmek amacıyla düzenlenmiştir.

1.2. Genel Bilgilendirme

1.2.1. Anabilim Dalı Tarihiçesi:

İstanbul Üniversitesi ve Tıp Fakültesinin başlangıcı 1470 yılında Ayasofya ve Zeyrekte inşa edilen ve büyük kısmı halen ayakta olan Fatih Külliyesi'ne dayanmaktadır. Ancak tıp eğitiminin sağlam temellere oturması 1555'te açılan Süleymaniye Külliyesi ile sağlanmıştır. Bu dönemin en önemli anatomisti şüphesiz Şanizade Mehmet Ataullah'tır. Daha önce yapılan çeviriler dışında, "Mirat-ül Ebdan fi Teşrih-i Azaü-l İnsan" isimli ülkemizdeki ilk tıp ve anatomi kitabını yazmıştır. Kitap genel tıp bilgisi dışında oldukça ayrıntılı diseksiyon bilgisi de içermektedir. 19.yy'a gelindiğinde medrese eğitimin çağdaşlarından geri kalması ve modernleştirilmiş ordunun artan hekim ve cerrah ihtiyacını karşılamak amacıyla Sultan II. Mahmut tarafından 1827'de Tıphane-i Amire ve 1831'de Cerrahane-i Amire kurulmuştur. Tıphane ve Cerrahane'de anatomi dersleri Onsam Saib ve Konstantin Kara Todori Efendiler tarafından Türkçe ve Fransızca olarak teşrih-i umumi adı altında verilmiştir.

1838'de her iki okul Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane olarak birleştirilmiş ve Galatasaray'daki yeni binasına taşınmıştır. Mektebin başına Viyana'dan Dr. Bernard müdür olarak atanmış ve o zamana kadar planj ve modellerle yapılan anatomi eğitiminin avrupadaki fakültelerde olduğu gibi kadavra üzerinde yapılması gerektiğini belirtmiştir. 1841 yılında Sultan Abdülmecit'ten aldığı fermanla bu emeline kavuşan Dr. Bernard, teşrih muallimi olarak Dr. Spitzer'ı tayin etmiştir. Malesef 1849'daki yangında mektep harap olmuş ve 1903 yılında Haydarpaşa'da inşası biten binaya taşınana kadar birçok kez yer değiştirmiştir. 1867'de sivil hekim ihtiyacını karşılamak amacıyla, askeri mektebe bağlı ilk sivil tıp okulu olan Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye açılmış ve eğitime askeri tıbbiye ile paralel devam etmiştir.

1900 yılında Darülfünun-u Şahane kurulmuş ancak her iki tıbbiye bunun dışında tutulmuştur. 1903'te önce askeri tıbbiye, 1909'da da mülki tıbbiye; Cemil Paşa'nın (TOPUZLU) çalışmalarıyla Haydarpaşa'daki yeni binaya taşınmış ve Tıp Fakültesi adı altında birleşerek, İstanbul Darülfünun'una bağlanmıştır. Hem askeri hem de mülki tıbbiyenin en göze çarpan anatomistleri Muallim Dr. Mahzar Paşa ve Muallim Dr. Yusuf Rami Bey'dir. Özellikle Mahzar Paşa'nın teşrih

ilmi ve eğitimine olan bağlılığı kendisine “Teşrihçi” ünvanını kazandırmıştır. İlmi Teşrihi Tavsifi (çeviri anatomi kitabı) ve İlmi Teşrihi Topografi (ülkemizdeki ilk topografik anatomi kitabı) adlı eserleri basılmış, Usulü Teşrih (diseksiyon kitabı) ise yarım kalmıştır.

1933 üniversite reformu ile İlmi Teşrih (Anatomi) kadrosu: Dr. Nurettin Ali (BERKOL), Dr. A. MOUCHET, Dr. Mehmet Mahir (TOKAY) ve Dr. Hazma Vahid (GÖĞEN) ile eğitime devam etmiştir. Nurettin Ali BERKOL, Fransa’da aldığı eğitim sonrası, kadavraların buzhanede veya damardan formol zerk edilmesi teknikleri ile saklanması tekniklerini ülkemize getiren ilk hoca olması bakımından önemlidir. Ayrıca tıp fakültesi ve hemşirelik okulları için yazdığı teşrih ve sistematik anatomi kitapları vardır.

1967 yılında Üniversite Senatosunun kararı ile tıp fakülteleri ayrılmış ve eğitim iki fakültede birden devam etmiştir. Bu dönemde Ord. Prof. Dr. Zeki ZEREN, Prof. Dr. Fazıl NOYAN, Prof. Dr. İlhan ERALP, Prof. Dr. Orhan KURAN, Prof. Dr. Sami ZAN ve Doç. Dr. Kamuran BİRVAR’dan oluşan anatomi kadrosundan Prof. Dr. Orhan KURAN yeni kurulan Cerrahpaşa Tıp Fakültesi kurucu kadrosunda da bulunmuştur. Aynı zamanda bir cerrah olan Prof. Dr. Zeki ZEREN, sistematik ve topografik anatomi ile ilgili kitaplar yazmış ve tıp dilinin Türkçeleştirilmesi konusunda yoğun çalışmalarda bulunmuştur. Prof. Dr. Fazıl NOYAN öğrenciler için kılavuz niteliğinde olan anatomide diseksiyon kitabını yazmıştır. Anatomi dersini anlatma ve öğretme konusundaki becerisi sayesinde bu dersi sadece tıp fakültesi değil diğer fakültelerin öğrencilerine de sevdiren Prof. Dr. Sami ZAN unutulmamalıdır.

1980 yılından sonra öğretim üyesi kadrosuna Prof. Dr. Abdullah ALTUNİÇ ve Doç. Dr. Çetin DERGİN’in katılımıyla kürsümüz eğitime devam etmiştir. 2009 yılında Prof. Dr. Zafer ARI emekli olmuş ve 2010 yılında Anabilim Dalımız tarihinin ilk bayan öğretim üyesi olarak Doç. Dr. Aysin ÇETİNER KALE akademik kadroya katılmıştır.

1.2.2. Anabilim Dalı Akademik Kadrosu:

Anabilim Dalı Başkanı:

Prof. Dr. Adnan ÖZTÜRK

Öğretim Üyeleri:

Prof. Dr. Kayıhan ŞAHİNOĞLU

Prof. Dr. Ahmet USTA

Doç. Dr. Aysin KALE

Uzman Doktorlar:

Uzm. Dr. Özcan GAYRETLİ

Uzm. Dr. İlke Ali GÜRSES

1.3. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Tanımı:

Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin (2009) 14. maddesinde Uzmanlık Öğrencisi; kurumlarındaki kadro unvanı ne olursa olsun, tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık ana veya yan dallarından birinde uzman olarak yetiştirilmek amacıyla, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde eğitim ve öğrenim gören, araştırma ve uygulama yapan tabip veya diş hekimidir.

1.4. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Kıdem Tanımı:

Anatomi Tıpta Uzmanlık Eğitiminde, Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derneği Çekirdek Eğitim Programı'na (ÇEP) göre A-1, A-2 ve A-3 olmak üzere üç ana kıdem söz konusudur. Her yeni başlayan Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) A-3 kıdemindedir. Birinci yılını dolduran Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Anabilim Dalı Akademik Kurulu Değerlendirilme Toplantısında görüşülür; uygun kriterleri karşıladığı belirlenirse A-2 kıdemine yükseltilir. A-2 kıdeminde 1 yıl kalınır. Bir yılın sonunda Anabilim Dalı Akademik Kurulu Değerlendirilme Toplantısında uygun kriterleri karşıladığı belirlenenler A-1 kıdemine yükseltilir. A-1 kıdeminde yönetmelik gereği 1 ile 1,5 yıl kalınır.

1.5. Tıpta Uzmanlık Eğitim Süresi:

Anatomi Uzmanlık Eğitimi, Tıpta Uzmanlık Kurulu'nun 2010 tarih ve 87 sayılı Kararı gereğince 3 yıl olarak belirlenmiştir. Bu süre Anabilim Dalı Akademik Kurulu'nun gerekli görmesi halinde süre 3,5 yıla kadar uzatılabilir.

Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin (2009) 27. maddesi gereğince, Tıpta Uzmanlık Eğitimi süresi içerisinde; 2. yıl (Orta Kıdem) Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) 2 ay Radyoloji ve 3 ay Histoloji ve Embriyoloji; 3. yıl (Kıdemli) Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) 1 ay Adli Tıp rotasyonu yapmakla yükümlüdür.

BÖLÜM-2

TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ

TEMEL İLKELERİ ve

EĞİTİM PROGRAMI

2.1. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) Eğitimi ile İlgili İlkeler ve Genel Bilgiler:

Anabilim Dalı'mızda; Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği, İstanbul Tıp Fakültesi Tıpta Uzmanlık Eğitimi Yönergesi ve Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derneği Çekirdek Eğitim Programı'nı esas alan ve İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı geleneğini kaybetmeyen bir eğitim müfredatı uygulanmaktadır. Hazırlanan bu programı ile tıpta uzmanlık eğitimi kendi uzmanlık alanında toplumun gereksinimlerine yetkin bir biçimde yanıt verebilecek bilgi ve beceri ile donanmış, etik davranış ve bilgi düzeyi yüksek uzmanlar yetiştirilmesini amaçlar.

Eğitime hak kazanmış Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin (Asistan), İstanbul Tıp Fakültesi Tıpta Uzmanlık Eğitimi Yönergesi'nin 8. maddesi gereğince göreve başlamadan önce Uzmanlık Eğitimi ve Eşyetkilendirme Kurulu'nun düzenleyeceği uyum kurslarına katılması zorunludur.

Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan), göreve başlamasının ilk haftasında Anabilim Dalı tarafından düzenlenecek Asistan Uyum Programına (EK-1) katılacaktır.

Anabilim Dalı'mızda verilecek eğitim kapsamında; Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin (Asistan), nasıl bir teorik ve pratik eğitim alacağı Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Teorik ve Haftalık Eğitim Programı (EK-2) ile belirlenmiş, ayrıca Öğrencinin edinmesi istenilen pratik bilgi ve beceri ülke standartlarının üzerinde tutulmuştur. Tıpta Uzmanlık Öğrencileri (Asistan); aldığı teorik ve pratik eğitimi, yapılan bilimsel faaliyetleri Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin (Asistan) Karnesi'ne (EK-3) kaydetmek ve bunun takibini yapmaktan sorumludur.

Tıpta Uzmanlık Eğitimi süresinin sonunda, Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) bu karneye göre değerlendirilir ve öngörülen eğitim hedeflerine ulaşılmadığı saptanan Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin (Asistan) eksikleri tamamlanıncaya kadar uzmanlık sınavı ertelenir.

2.2. Tıpta Uzmanlık Öğrencisi'nin (Asistan) Değerlendirilmesi ve Ara Sınavlar

Her Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan), Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin 25. maddesi ve Anatomi Anabilim Dalı Eğitim Programı gereğince; Anabilim Dalı eğitim sorumluları koordinasyonunda, belirlenen sistemlerden yazılı ve sözlü sınavlara girmek zorundadır.

Ayrıca Anabilim Dalı eğitim sorumluları, Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin (Asistan); göreve bağlılık, çalışma ve meslek ahlakı, araştırma ve yönetme yetenekleri ile öğrenci hakkındaki kanaatlerini Asistan Değerlendirme Formuna (EK-4) yazıp Anabilim Dalı Başkanlığına iletirler. Değerlendirme formları üzerinde yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda olumsuz not alan asistan yazı ile uyarılır.

2.3. Tıpta Uzmanlık Tezi ve Değerlendirilmesi:

Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği'nin 29. ve 30. maddeleri gereğince Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin (Asistan) Uzmanlık Tezi hazırlaması zorunludur. Tezin konusu ilgili Tıpta Uzmanlık Öğrencisinin (Asistan) talebi ve görüşleri de değerlendirilerek Anabilim Dalı Akademik Kurul toplantısında belirlenen Tez Danışmanı Öğretim Üyesi ile birlikte belirlenir. Tez konusu Tıpta Uzmanlık Eğitimi süresinin en geç 2. yılında belirlenmelidir. Konusu belirlendikten sonra, tez araştırmalarındaki gelişmeler 6 ayda bir yapılan Tez Sunumu Toplantılarında, Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) tarafından aktarılır.

Tez, Tıpta Uzmanlık Eğitimi süresinin son üç aylık devresinden önce Anabilim Dalı Akademik Kurulu'nca belirlenen eğitim sorumlularından oluşturulan üç kişilik bir jüri tarafından değerlendirilir. Tezi kabul edilen Tıpta Uzmanlık Öğrencileri (Asistan) uzmanlık sınavına girebilme hakkı kazanırlar. Tezi kabul edilmeyen asistanlar en geç altı ay içinde jürinin gerekçesindeki esaslara göre tezde gerekli değişiklikleri yaparak tekrar jüriye verirler. Tez Bilim Sınavı jürileri oluşturulurken, Sağlık Bakanlığı, Tıpta Uzmanlık Kurulu'nun 31/07/2009 tarihli, 11 sayılı toplantısının 2 numaralı kararında belirtildiği şekilde, tıpta uzmanlık öğrencisinin anabilim dalı dışındaki anabilim dallarından da öğretim üyelerinin alınmasına dikkat edilir. Anabilim dalı başkanı Tez danışmanı dışındaki jüri üyeleri kura ile belirlenir.

2.4. Anabilim Dalı Bilimsel Etkinlikleri:

2.4.1. Asistan dersleri:

Uzmanlık öğrencilerine ayda bir kez öğretim üyeleri tarafından periyodik sıra ile temel anatomi düzeyinin üzerinde önceden saptanan ve ilan edilen konularda dersler verilir.

2.4.2. Seminerler:

İki haftada bir gün, Anabilim Dalı dersliğinde tüm Öğretim Üyeleri, Uzmanlar ve Tıpta Uzmanlık öğrencilerinin (Asistan) katılımı ile gerçekleştirilir. O yılın seminer konuları, uzmanlık öğrencilerinin görüş ve önerileri dikkate alınarak öğretim üyeleri ile birlikte saptanır. Uzmanlık öğrencisinin her biri eğitim dönemindeki sayılarına göre bir veya iki adet seminer hazırlar. Seminer notları özet haline getirilir, özeti bir örneği uzmanlık öğrencisi eğitim dosyasına konur. Seminer hazırlığı ve sunumu sorumlu öğretim üyesi ile birlikte gerçekleştirilir.

2.4.3. Dergi Saati:

Ayda en az bir kez, Anabilim Dalı dersliğinde tüm öğretim üyeleri, uzmanlar ve uzmanlık öğrencilerinin katılımı ile gerçekleşir. Her toplantı için Anabilim Dalı Başkanı bir Tıpta Uzmanlık Öğrencisi (Asistan) ve Uzman belirler. Belirlenen ekibin seçtiği konuda literatür taraması yapılır. Bulunan literatürlerden, makalenin yayınlandığı kaynak, makalenin amacı, yöntemi ve ulaşılan

sonuçlar açısından uygun olanlar üzerinde ğretim yesi ile birlikte çalışılır. Bunlardan en az 3 en çok 5 tanesi makale saatinde uzmanlık ğrencisi tarafından kısaca sunulur ve katılımcıların tartışmasına açılır. Makaleler ilgilenenlere dağıtılmak üzere çoğaltılır

2.4.4. Olgu sunumları:

Laboratuarda çalışılan kadavrular arasından belirlenen anatomik ve klinik açıdan ilginç ve ender rastlanan olgular bir ğretim üyesinin sorumluluğunda, Tıpta Uzmanlık ğrencisi (Asistan) tarafında hazırlanarak gerçekleştirilen toplantıda sunulur ve tartışmaya açılır.